Ч. 113 (14.011). Львів, пятниця 3. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·50 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Американська еміґрація старому краєві.

НЮ ЙОРК, 20. квітня. (Вл. кор.) Навіть безсильність може надоїсти декому з наших людей. Так і сталося в Ню Йорку. За почином Ініціятивного Комітету Рідної Школи, до якого увійшли: о. П. Понятишин і о. Филимон Тарнавський та громадяни Ілля Гузар, д-р Семен Демидчук, Василь Лазути, Василь Пуйда й адвокат Михайло Радик, скликано на неділю, 15. квітня, до нюйорського Українського Народного Дому віче у справі допомоги Рідній Школі в старому краю з нагоди Великодня.

Після промов Родіона Слїпого, що приїхав недавно з краю, В. Пуйди, о. Понятишина, С. Демидчука і В. Лазути, зложили присутні — а їх було півтора сотні — 250 долярів на першу поміч Рідній Школі. Між жертводавцями маємо імена: В. Пуйди із 50 дол. готівкою, а 50 дол. приречених, о. Понятишин 100 дол. готівкою, о. Ф. Тарнавського 25 дол. готівкою і 25 дол. обіцяних, В. Лазути 10 готівкою і 15 приречених, І. Гузара 10 дол. готівкою, а крім того по 5 дол. С. Демидчука, Л. Миронюка, Анни Овоской, В. Скиби, Маріяна Одухівського, Василя Хруща. Коли після збірки голова зібрання Ілля Гузар завважав, що вона досягла лиш суми 250 дол. зараз розпочав аґітацію за доповненням її до повних 300 долярів і вчасі тієї акції п. Пуйда доложив ще 45 дол., о. Понятишин 5, а багато по одному, два і три доляри.

Опісля переведено коротку дискусію і виявилося, що присутні радо дадуть допомогу при пляновій збірці на писанку Рідній Школі з нагоди Великодня, а тимчасом годяться щоби призбирані гроші висилати якнайскорше на потреби Рідної Школи в старому краю.

Нюйорський комітет Рідної Школи плянує перемінити себе за постійний комітет допомоги старокраєвим культурним установам.

Комінтерн проти Німеччини, Японії та Польщі.

МОСКВА, 2. 5. ПАТ. „Правда" містить відозву комуністичного інтернаціоналу з приводу 1. травня. Відозва атакує всі держави, навіть союзну Францію. Військовий союз між фашистівською Німеччиною, Японією і Польщею стався доконаним фактом. Вістря цього союзу спрямоване проти Совітів. А проте в Польщі розвивається, сказано у відозві, спільний фронт комуністів і соціялістів проти контрреволюційного і протисовітського фашизму підсудників.

Представники нім. робітників у канц. Гітлера.

БЕРЛІН, 3. 5. ПАТ. Канцлер Гітлер приняв з нагоди національного свята у палаті президента, згідно зі щорічним звичаєм 100 представників німецьких робітників з цілої Німеччини та 38 переможців у конкурсі праці. В цілій Німеччині національне свято пройшло дуже поважно. Маніфестації не мали інцидентів.

Девалюація данціґського ґульдена.

ДАНЦІҐ, 3. 5. ПАТ. Мин. ночі відбулося засідання сенату, на якім ухвалили девалюацію данціґського ґульдена, згідно з новим паритетом золота. Сенат видав у звязку з тією справою відозву до населення, взиваючи зберегти спокій та впевняючи, що сенат запобіжить наслідкам девальюації. В найближчих днях відбудуться масові збори, на яких докладно поінформують населення про рішення сенату.

Мадярські комуністи підготовляли переворот.

Мадярська поліція арештувала 30. квітня ц. р. групу терористів, які плянували 1. травня ц. р. політичний переворот у Будапешті. Комуністи мали захопити публичні будинки. Поліція запечатала дві комуністичні друкарні і сконфіскувала багато летючок. Слідство виявило, що мадярські комуністи дістали з Москви більші грошеві квоти на першотравневу акцію.

Свята першого травня.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. День першого травня пройшов зовсім спокійно. Ввечір у Гайдпарку зібралося 5.000 маніфестантів. Виголосили низку промов проти королівського ювилею та відспівали революційні пісні.

НЮ ЙОРК, 2. 5. ПАТ. Для 1-го травня соціялісти і комуністи зорганізували два окремі походи. Перший мав 100.000, другий 50.000 учасників.

МОСКВА, 2. 5. ПАТ. Вчорашнє свято 1. травня на Червоній Площі відбулося в приявi членів політичного бюра, уряду, дипльоматичного корпусу, преси, численних делеґацій і т. п. Перед військовою дефілядою виголосив промову комісар народньої оборони Ворошилов. Підчас дефіляди біля Сталіна, Молотова і Кагановича находився відомий з ляйпціґського процесу болгарин Димітров.

Після дефіляди відбулася маніфестація зорганізованого цивільного населення. Місто було прикрашене, вечором ілюміноване. На Червоній Площі наказано велику обережність.

Водні роботи у львівському воєвідстві.

План водних доріг на терені львівського воєвідства обіймає більші роботи в дорічі Сяну й Бугом, щоби запобігти катастрофальній повені. М. ін. буде переведена реґуляція горішнього Сяна Висловою аж по Ряшів, забудування Стрвяжу і Вирви з доплинами. Будуть забудовані потоки Сяну, як Барівниця з добрами Скопів, Зентівянка і Тарнавка. Крім того будуть виконані реґуляційні роботи на Сяні біля Перемишля і Динова, де були недавно найбільші знищення в берегах і врожайних ґрунтах. Програма робіт передбачує кошти на поверх 2 міліони зол. і обчислена на два роки.

Дальше будуть виконані реґуляційні роботи на давнім граничнім відтинку Сяну на терені громади Сарина і сусідніх, а також на Бузі. Дальші роботи будуть виконані на Бузі під Камінкою Стр., Кристинополем і Сокалем. На рахунок тих робіт виплинуло перша рата 30.000 зол.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. L. Malicki, jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. P. Dysiewicz jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 109 czasopisma pt. „Diło" z daty Lwów, 25. kwietnia 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 61/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 27. kwietnia 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 25. kwietnia 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Diło" Nr. 109 z daty Lwów, 25. kwietnia 1935. zawierającego 1) w artykule pt.: „Chmury kolonistów sunut" — w całości wraz z tytułem znamiona występku z art. 157 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. ... zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie nieprawdziwych wiadomości o rzekomej akcji kolonizacyjnej, prowadzonej przez Rząd na terenie Wschodniej Małopolski, wywołać niepokój publiczny. Według §§ 4?7, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokulant: Kosiński w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

„Стражаки", Соколи і Луги.

Львів, 2. травня 1935.

В „Ділі" ч. 107 з 23. квітня ц. р. оголошено розпорядок повітового старости в Товмачі з 22. березня ц. р. ч. В-А 4 до управи руханкового товариства й огневої сторожі „Луг" у Кривотулах Старих зі зазивом, щоби під загрозою ліквідації перемінило до дня 1. червня ц. р. і до того часу зареєструвало свої статути на статути товариства добровільної вогневої сторожі після взірцевого статуту, оголошеного розпорядком міністра вн. справ з 14. січня ц. р. Подібний щодо змісту розпорядок видали недавно повітові старости всіх трьох східногалицьких воєвідств відносно „Лугів" на старих статутах і сільських „Соколів", що у своміу статуті мають окрему постанову про пожежництво і їм усім грозить тепер ліквідація з уряду, якщо до 1. червня ц. р. не підчиняться постановам згаданого міністерського розпорядку. Що це відноситься виразно до „Лугів" і „Соколів", виходить між іншим з розпорядку повітового старости у Перемишлянах з 8. квітня ц. р. ч. В 42 до управи пожежно руханкового товариства „Сокіл" у Задвірю, якого текст подаю сьогодні на іншому місці. Тут згори зазначую, що згаданий на вступі розпорядок міністра вн. справ не дотикає зовсім нових „Лугів", бо вони огневою сторожею не займаються.

Ліквідація дотеперішніх пожежних товариств чи товариств, що попри руханку і спорт займаються статутово теж і пожежництвом або їх переміна на півофіціяльні товариства добровільної вогневої сторожі згідно з наведеним міністерським розпорядком, не відноситься виключно до українських товариств, але до усіх з подібними цілями на терені цілої Польщі. Є це у звязку з відносними постановами обовязуючих польських законів, у першу чергу з постановою арт. 11. уст. 3. закону з 13. березня 1934 ВЗҐР ч. 41, поз. 365 про охорону перед пожежами й іншими стихійними катастрофами, що надає державі монопольне право творити товариства для поборювання пожеж і інших стихійних катастроф із повним виключенням усіх інших організацій, які тими справами займалися досі. Нове потягнення польського уряду опирається також і на постановах четвертого розділу (арт. 46 до арт. 56) декрету президента про право про товариства з 27. жовтня 1932 ВЗҐР. ч. 94, поз. 808, який передбачує товариства вищої ужиточности і надає раді міністрів на внесок міністра вн. справ право признати якийсь рід товариства за товариство вищої ужиточности і виключити від даної діяльности усі дотеперішні товариства. Саме право про товариства в арт. 60 за товариство вищої ужиточности визнало тільки „Польський Червоний Хрест", що має монопольне становище. Сьогодні приходить черга на пожежні товариства згідно з постановами розпорядку міністра вн. справ з 14. січня 1935 ВЗҐР ч. 7 поз. 35, про зразковий статут для добровільних пожежних сторожей. Все те разом є тільки дальшим льогічним розвитком польської сучасної дійсности, що за спонукою теперішнього урядового режиму йде послідовно до здійснювання омніпотенції держави.

Що є товариством вищої ужиточности означує закон про товариства в арт. 46 словами:

„Товариства, яких розвій є спеціяльно ужиточний для державного або суспільного інтересу Річипосполитої, можна визнати за товариства вищої ужиточности". Наступний арт. 47 говорить таке: „Це визнання слідує шляхом розпорядку ради міністрів, виданого на внесок міністра внутрішніх справ, поставлений в порозумінні із заінтересованими міністрами. Визнанню товаришить надання товариству відповідного статуту, що регулює у подробицях правне іствування товариства. Якщо це товариство було передше зареєстроване у інший спосіб, мається його вичеркнути з дотеперішнього реєстру. Зміна статуту переводиться у той самий спосіб, що надання статуту". Дальший 48 арт. надає товариствам вищої ужиточности правну особовість, а арт. 49 надає знову міністрам вн. справ і скарбу право надавати тим товариствам окремі полекші і звільнювати їх від державних чи комунальних податків і оплат. Рішальною врешті для нашої теми є постанова арт 51: „Визнанню може товаришити надання товариству привілею виключности ділання в означеному обсязі на просторі цілої держави або меншому, що потягає за собою виключення всіх інших товариств від входу в цей обсяг на відповідному просторі без огляду на їх дотеперішні управнення і зміст статутів".

На основі наведених постанов оголошено згаданий вище розпорядок міністра вн. справ з 14. січня ц. р. разом зі зразковим статутом для добровільних пожежних сторожей (Статут Стоважишеня Охотнічей Стражи Пожарней), одноцільним для усіх цього роду товариств у цілій державі. У § 2 цього міністерського розпорядку є постанова, що усі іствуючі добровільні вогневі сторожі (охотніче страже пожарне), утворені як товариства, є обовязані найпізніше до дня 1. червня 1935 р. приноровити свої статути до наведеного в § 1 зразкового статуту і предложити їх до зареєстрування властивим властям загальної адміністрації, а згідно з § 3 цьогож розпорядку оплата за оголошення реєстрації виносить 1 золотий.

Сам зразковий статут є дуже обширний (38 парагр.). Обсягом діяльности товариства є дана громада й околиця у промені 5 км. На основі постанови § 2 статуту товариство мусить бути членом Союзу Пожежних Сторожей Річипосполитої (Звйонзек Стражи Пожарних Ржечпосполітей) з монопольним характером, що розпорядком ради міністрів з 28. листопада 1923 ВЗПР. ч. 102, поз. 779, одержав характер вищої ужиточности. Завдання товариства означує § 3 статуту. Є ним передовсім уділювання помочі і рятунку у випадку пожежі й інших катастроф (нпр. повені), як також в акції пасивної оборони протилетунської і протигазової та в інших випадках, передбачених законом. Членом товариства може бути кожний громадянин польської держави з бездоганною минувшиною, що укінчив 18 літ життя і що його прийме управа товариства. Керманичами й органами товариства є загальні збори, управа і начальник сторожі та провід згаданого Союзу Пожежних Сторожей, передовсім управа його повітового відділу, який вже утворено в осідку кожного повіту і який веде організацію, вишкіл і контролю місцевих сторожей. Цей відділ затверджує теж управу сторожі і предкладає зі своїм внеском до затвердження вищим властям кандидатів на начальника та його заступника зпоміж предложених йому кандидатів. Члени товариства мають право носити приписаний однострій і мати власний прапор, а надто управа товариства мусить їх обезпечити від випадків або смерти в часі повнення службових обовязків і то в інституції, яку вкаже Союз Пожежних Сторожей.

На вулицях повітових міст можна бачити тепер звичайно молодого ще чоловіка, що парадує в однострою, який нагадує дещо однострій передвоєнного ґенерала. Є це команданти повітових відділів Союзу Пожежних Сторожей і їх заступники, звичайно недавні старшини польської армії нижчих ступнів. Цілу пожежну організацію збюрократизовано і напів змілітаризовано. Утворено величезну фалянгу сотень мундурових урядовців, як на нинішні часи дуже добре платних, що від централі у Варшаві через воєв. відділи до найдальших повітових закутин обсіли цілу територію Польщі. Як і команданти „Стшельца", є це виключно вибранці теперішнього політичного режіму — всі очевидно без виїмку поляки.

По суті не можна мати нічого проти доцільної організації в поборюванні пожеж і інших елементарних нещасть. Навпаки, така організація в інтересі загалу потрібна під вимогою, що служитиме тільки свому властивому завданню, не буде ніяким політичним знаряддям і вповні пошанує національні почування того населення, що творить більшість у даній місцевости. Дотеперішні місцеві добровільні вогневі сторожі, що їм патронував у нас у Галичині повітовий виділ, дуже мало займалися властивим пожежництвом, а частіше були статистами на ріжних польських національних парадах як т. зв. по наших містечках і селах „польські фаєрмани". Симпатії у нашого населення не мали вони ніякої.

Треба звернути теж увагу на фінансову сторону нової імпрези, що потягне за собою значні видатки, які в більшій частині мають покрити комунальні установи — повітів і волостей.

Звичайно у далеко більшій мірі як „виділові" вогневі сторожі робили пожежну службу наші сільські „Соколи" та давніші „Січи" й утворені по їх розвязанні за польських часів „Луги" на старих статутах. У своїй праці стрічали вони часто перепони. Лиш виїмково мали вони власне пожежниче приладдя. Передовсім йшло тут про дорогі сикавки, що найчастіше — і це самозрозуміле — були власністю громади. Були випадки, що за чиєюсь спонукою згори управи громад відмовляли членам наших сільських „Соколів" або „Лугів" права користуватися громадською сикавкою, якої вони не могли собі купити.

У цей спосіб зліквідовано у нас цілі сотні „Соколів" і „Лугів" не зважаючи на те, що пожежництво статутово не було головною метою їхньої діяльности, а тільки руханка і спорт.

Сьогодні ми на передодні цілковитої ліквідації сільських „Соколів" і давніх „Лугів", бо не думаю, щоби котренебудь із тих товариств схотіло стати виключно лише „стражаками" і то в додатку у польській організації. Вихід був би одинокий, а саме, якщоб до 1. червня ц. р. сільські „Соколи" і давні „Луги" зареєстрували зміну своїх статутів на нові з цілковитим викиненням пожарництва, полишаючи тільки руханку і спорт. Знаю, що старшина заслуженого у нас „Сокола-Батька" у Львові робить здавна заходи в справі зміни статутів у цьому напрямі, щоби пожарництво викинути зовсім з ділянки діяльности сільських „Соколів", але усі ці заходи були безуспішні. Старі „Луги" зможуть оминути ліквідації, якщо до 1. червня ц. р. внесуть на основі рішення своїх загальних зборів нові статути „Лугу", що стоїть під управою д-ра Р. Дашкевича. Перед кількома роками підняли проти „Лугів" на нових статутах — де вже нема пожежництва — великий галас наші ґурапатріоти і то зовсім безосновний. Життя і події виказали, що ці товариства є дуже цінним національним здобутком.

Без сумніву, що згаданий на вступі міністерський розпорядок з 14. січня ц. р. вдарив не лише по наших „Соколах" і „Лугах"

Одно, що ми негайно мусимо зробити, це поробити відповідні заходи щодо відложення речинця з 1. червня ц. р. принайменше на кілька місяців, щоби був час перевести відповідну зміну статутів „Сокола" і щоби ця зміна одержала затвердження політичної влади. Тут йде про іствування кількох соток товариств („Соколів" і „Лугів"), дуже часто діяльних і корисних, що творять поважну позицію в активах загального нашого національного біляису. Для рятування цієї нашої додатної позиції треба поробити все, що тільки можна зробити!

Д-р Степан Баран.

За домівку для Торговельної Школи!

Наша найстарша фахова школа, якої 25-ліття праці будемо святкувати в найближчому році, не має досі власного кута і мусить шукати приміщення в Бурсі ім. кард. Сембратовича.

В додатку це приміщення не відповідає вимогам, які ставить шкільна влада до нового типу цих шкіл, а саме купецьких ґімназій, тому нашій школі грозить, що вона не зможе прибрати нової організаційної форми через недостачу відповідної домівки.

Та найважніше те, що в дотеперішній домівці через брак місця не може наша школа так уладитися, як цього вимагає наше господарське життя. А воно потребує не тільки зразково уладженої торговельної ґімназії, але також торговельного ліцею і вищої кооперативної школи для підготування кандидатів на бюрові і кермуючі місця в нашій кооперації.

Такі школи вимагають просторих саль для науки, наукових кабінетів і робітень купецької, кооперативної, товарознавчої, а також для руханки і відпочинку. Було би теж дуже бажаним і хосенним, якщо можна би при школі уладити інтернат для приміщення замісцевої молоді, бо досі яка третина доїзджає до школи зі шкодою для свого здоровля і науки та виховання.

Тому, коли ми справді хочемо нашу школу втримати і розбудувати, а часто голошене гасло про потребу фахових шкіл не є тільки пустим згуком, то ми повинні вже в найближчому часі приступити до будови хати для Торговельної Школи, яка булаб уладжена відповідно до її потреб. Такі добродії нашого шкільництва як незабутній радник Кокорудз і його достойна вдова є у нашому незаможному громадянстві тільки виїмковим явищем, тому нарід мусить збірним зусиллям прийти в допомогу першій нашій фаховій школі і дати їй як ювилейний дарунок власну домівку. При Т-ві „Рідна Школа" заснувався „Комітет будови українських фахових шкіл", який поставив собі за ціль вибудувати на площі, призначеній на ту ціль „Рідною Школою", домівку для Торговельної Школи, а з часом і для інших фахових шкіл. Комітет не пожаліє часу ні труду, та без помочі цілого громадянства нічого не вдіє. Отже кожний, що розуміє і доцінює вагу фахового шкільництва для господарської розбудови народу, хай поспішить з пожертвою на будівельний фонд фахових шкіл.

Зокрема абсольвенти нашої школи і курсів, особливо ті, які завдяки добутому в ній знанню здобули собі посаду і життєву позицію, ба навіть власні торговельні підприємства, повинні прийти нам в поміч не тільки постійними щомісячними датками, але також приєднуванням для ідеї будови школи якнайширших кругів. Тільки масова, хочби дрібна, жертвенність, дасть нам змогу здійснити наш намір: дати власну домівку нашій школі, як конечну умовину її дальшого розвитку і розбудови.

Жертви приймає „Центробанк" у Львові, вул. 3. Мая ч. 15. на рах. 10.400 і всі Українбанки на його рахунок, та „Земельний Банк Гіпотечний" у Львові, вул. Словацького ч. 14. з дописко „На будову фахових шкіл „Р. Ш."

Д. Коренець.

Голод у Яворівщині.

Відгуки польської преси.

Про голод у Яворівщині польська преса не згадує зовсім, або дуже мало і то в коротких дрібних нотатках. Те, що недалеко Львова голодує 24.000 українських селян — не робить враження на сусідську пресу...

Виїмок становить соціялістична „Трибуна Роботнічо". У 1-травневому числі згаданого часопису появилася велика стаття п. н. „Всі весолла, всі спокойна" („Село веселе, село спокійне" — слова Яна Кохановського), в якій говориться про нужду й голод у Яворівщині та у Львівщині. Автор статті м. ін. взиває уряд прийти з негайною допомогою голодуючим селянам.

Тож щож — статтю „Трибуни" цензура сконфіскувала!...

Перед ліквідацією сільських „Соколів“ і давних „Лугів“.

В „Ділі“ ч. 107 з 23. квітня ц. р. оголошено розпорядок повітового старости в Товмачі станиславівського воєвідства, яким взивається управу т-ва „Луг“ у Кривотулах Старих до принняття зразкового статуту товариства добровільної вогневої сторожі під загрозою ліквідації цього товариства, якщо воно до дня 1. червня ц. р. не змінить своїх статутів у спосіб, вказаним розпорядком староства. Подібний розпорядок видали й інші староства, між иншими і повітовий староста в Перемишлянах тернопільського воєвідства, який наводимо тут у цілості:

Starosta powiatowy Przemyślański.
Nr. B. 42.
Przemyślany, dnia 8. kwietnia 1935.

Do Zarządu
T-wa pożarno-gimnast. „Sokil“ w Zadwórzu.

W Dzienniku Ustaw R. P. № 7, poz. 35, zostało ogłoszone Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14. stycznia 1935 r. o statucie wzorowym ochotniczych straży pożarnych.

W myśl § 2. cytowanego rozporządzenia wszystkie istniejące ochotnicze straże pożarne oraz wszelkie inne stowarzyszenia, których statuty przewidują zakres pożarnictwa, a więc także T-wa „Łuh“ i „Sokił“, obowiązane są najpóźniej do dnia 1-go czerwca 1935 r. przyjąć nowe statuty wzorowe, przewidziane wyżej wspomnianem rozporządzeniem i zgłosić je do rejestracji władzy administracji ogólnej t. j. Województwa za pośrednictwem Starostwa.

Ponadto „Łuh“ i „Sokił“ zarejestrowany na zasadzie nowych wzorowych statutów musi należeć do Związku Straży Pożarnych R. P. o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. № 94, poz. 808).

Wkońcu zwracam uwagę, że o ile T-wo w terminie wyżej podanym nie wypełni warunków wyżej podanych, T-wo „Łuh“ i „Sokił“ ulegnie likwidacji na zasadzie art. 16. prawa o stowarzyszeniach jako nie odpowiadające warunkom swego istnienia.

Starosta powiatowy Mgr. M. Grodowski.

Коментарі до повищого старостинського розпорядку, виданого безсумніву на доручення міністерства внутрішніх справ і виділу безпеки тернопільського воєвідського уряду, подаємо нині у статті посла д-ра Ст. Барана

Совіти — велитенський дім для нуждарів.

Що відкрив Роберт Риплі в большевицькій Росії.

Як повідомляють з Нюйорку до радіостацій Кольомбія Бродкестинг Ко. виголосив недавно відчит про відносини в совітській Росії Роберт Риплі, що перед роком відвідав Совіти через Персію і від тієї хвилини мусів переживати ріжні страхіття в Росії. На границі відібрали від нього три фотографічні камери і впустили в комуністичний рай. Цей „рай“ зясовує Риплі так:

Є це велитенський дім для нуждарів. Міліони людей ждуть смерти з голоду. Лиш Ленінград і Москва виглядають інакше, бо це показ Совітів. Показ приготований, так щоби видець не міг нічого заглянути за кулісами.

Зате в Україні і на Кавказі умовини зовсім інші. Це пізнати вже із самого вікна потягу, коли на пригранічній стації цілі юрби людей кидаються до подорожних з проханням за милостинею. В одному лиш 1932 р. вмерли на Україні 4 міліони людей з голоду. Професор Л. Тарасевич, знаний російський соціольог, у своїм звіті для Ліги Націй, каже, що 30 міліонів людей померло в Росії з голоду від початку большевицького режіму. Ті цифри підтверджує Фрідтйоф Нансен, що був у Совітах з доручення Червоного Хреста.

Подрібно описує Риплі знищення Росії в людях і в матеріялі. В 1932 р. „червона армія“ увійшла на Україну і навантажила цілі потяги 80.000 родинами, що їх вивезено з України аж до Якутська у Східній Сибірі. Їх викинули буквально на лід, в краю, де термометер мало коли підноситься до зера. З тих родин, що разом мали яких 300.000 душ, осталось до сьогодні може 5.000 людей в живих.

Совітські газети не подають правди про заграничні справи. Або перекручують, або видумують неймовірні речі. Заграничних газет не впускають. Релігійну пісню кардинала Нюмана переміняли Совіти на „Хор Демонів“ і в такій назві передають її в радіо слухачам.

Безробітних в Росії нема. Всі робітники це вязні і їх вживає уряд до чого схоче. Людина не має волі ані релігії, ні рухів, ні праці. Її переносять з місця на місце в товарових вагонах як худобину тисячами миль. Навіть після смерти людина не свобідна. З неї здирають обуття й ті лахи, що ними вона прикрита. Коли припадково мав хто пльомбовані зуби, то й зуби виривають і витягають з них золото чи срібло.

Робітникові платять місячно 150 паперових рублів. З того відтягають примусово 22 рублі для уряду, 15 рублів на податок і на ріжні вкладки, 2 рублі членська оплата до робітничих союзів; 25 рублів на рент. Остається робітникові 86 рублів на харч, убрання й інші видатки.

Ціни такі: (подані за „Вечірньою Газетою“ в Москві): Бохонець хліба півтора рубля; кварта молока 2 й пів руб.; фунт масла 20 руб.; тузин яєць 10 руб.; і т. д. Сорочка коштує 30 руб., а найзвичайніше убрання 175 руб., отже два рази стільки, що платня робітника в місяць.

Коли людина хоче втікти з краю, її стріляють.

І такий „добробут“ — каже Риплі — хоче Сталін накинути цілому світові. Для комуністичних агітаторів радить Риплі наложити таку кару: прогнати їх з Америки, але так, щоб вивезти їх до „комуністичного раю“.

З організаційного руху.

Дня 23. квітня ц. р. відбулась у Добромилі довірочна нарада УНДО, у приявности відпоручників 14 громад добромильського повіту. На нараді обговорено партійно-організаційні справи. Короткий звіт з діяльности УПР і про партійну організацію УНДО подав д-р Загайкевич. В дискусії забирало голос більше число світських і духовних учасників, порушували практики і висліди при самоуправних виборах, зокрема незатверджування українців війтами чи підвійтами. У повіті велика нужда, яку використовують сусіди, поширюють „кулка рольніче“, наділюючи зерном на засів. Також ведуть акцію за „польсько-руською згодою“.

Д-Р ЕВГЕН ГРИЦАК.

ВЕЛИКДЕНЬ

В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ПРИПОВІДКАХ.

Тема статті вяжеться тісно з великодніми звичаями й віруваннями та з народною великодньою лексикою, одначе для скорочення обмежуємося тільки до приповідок*).

У народніх приповідках зазначено величній і врочистий характер свята: „Великдень раз у рік“. „Не щодень Великдень, не щодня бридня“, те свято пар екоцелянс: „Як має бути свято, найже буде Великдень“. Отже з Великоднем порівнює нарід тільки Різдво, підкреслює деяке суперництво між обома святами**) та означує ними час ріжних подій, що є характеристичне для простолюддя всяких народів, що люблять життєві події й свої праці означувати не в порядку днів і місяців, а свят, як нпр.: „Від Провід до Провід бідуємо“, або: „Іде не до Різдва, а до Великодня“. Різдво звязує теж нарід у своїх віруваннях із Великоднем, коли йде про погоду: „Зелене Різдво — біляй Великдень“, подібно, як із святом Благовіщення: „Яке Благовіщення, такий Великдень“. Про Благовіщення висловлюється ще нарід: „Благовісник старший від Великодне“, бо звичайно припадає перед Великоднем.

У звязку з цим Франко подає народнє вірування, що як Благовіщення припаде в той самий день, що Великдень, то треба насамперед відправити службу „святому Благовісникові“ й тільки тоді правити Воскресню, бо „інакше сонце не зійде“.

На тиждень перед Великоднем припадає „цвітна“, або „шуткова“ неділя, на Україні „вербна“ або „вербниця“, „вербич“. Тому, що тоді часто буває холод, нарід склав приказки: „Прийде Вербниця назад зіма вернеться“ й „Вербич — три кожухи тебрич“ (надягни). Тоді теж бють домашніх, а найбільше дітей „шуткою“ і примовляють: „Верба бє, не я бю, за тиждень Великдень“, а при цьому складають побажання: „Будь великий як верба, а здоровий, як вода, а багатий як земля“. В інших околицях України примовляють: „Не я бю, верба бє. Якая? Святая“, або „Верба хльос, бий до сльоз! Не я бю, верба бє“. В Галичині приговорюють дуже простенько й менше поетично: „Не я бю, верба (шутка) бє: від нині за тиждень Великдень“.

І. Франко пояснює цей звичай тим, що биття як засіб до запамятання відоме з давніх часів і вживали його, як треба було зберегти в памяті межу землі або ціну якоїсь речі т. зв. асоціяцією.

Увесь страстний тиждень призначений на підготову великого свята й це віддає нарід у приповідці: Шити, білити — завтра Великдень! і ще в одній: „Дівки, беріть у руки хвуки (веретена), завтра Великдень“, при чому слово „завтра“ вжито в гіперболічному значінні (= швидко, хутко.) Молодь, а найбільш дівчат, заохочують теж до праці й пригадкою, що їх чекає в свято радість і забава, як бачимо це в приказці: „Тиндн-ринди, завтра Великдень!“. Робота має йти швидко й радісно як танок.

Із днів страстного тижня відмічує нарід у своїх звичаях та повірях передовсім четвер і пятницю. Страстний четвер, це „живник“ або „живний четвер“, як про це каже нар. пісня:

> В живний четвер по вечери
> Ходит Христос по всій земли.

У звязку з цим четвергом маємо приповідку: „Від живника до паски тридніваку постьит“ (= постять), бо від вечері в четвер постили давніше селяни аж до воскресної утрені у Світлу Неділю, це зн. до свяченого.

З Великою Пятницею звязана приказка: „Баби читають, як коло Божого Гробу“, при чому слово „читати“ значить жалібно й одномамнітно голосити, рецитувати, начебто на лад церковних відправ при Божому Гробі. У Велику Пятницю не можна причащатися, це булаб річ непристойна й незвичайна, як висловив нарід у приповідці: „Дивиться (=дивитися) на паницю — все одно, що причащатися в Велику Пятницю“.

Перед нашим Великоднем часто бувають жидівські свята „пейсах“, коли то жиди мають свою „паску“. До жидів бачимо в народній словесності неприхильне відношення і тому складено в Тернопільщині приповідку: „Хто ся наїсть жидівської паски, той своєї не дочекає“. Франко пояснює це повіря пересудом проти жидівської „маци“, що в ній начеб то „мусить бути хоч крапелька християнської крови“. Деякий прояв народнього антисемітизму бачимо теж у двох приповідках, що є пародією відомого воскресного канона, а саме в Дрогобиччині: 1) Воскрес Ісус од гроба, на всіх жидів хороба і друга, що в ній додано до попередньої слова „Якоже прорече, а з них холера потече“. (Докінчення буде.)

*) За джерело беремо тут Приповідки видані Висоцьким у Петербурзі, Номиса Приказки і Приповідки зібрані у 3 т. Франком.

**) Святий вечір святивбися, а Великдень не снивбися, а Николи аби не було ніколи, а також: Різдво ялобися, а Великдень не сниабися і „Не зійде сі Великдень з Різдвом“.

Мистецька цінність української ікони.

Говорити про ікону як про певну *живу* вартість, це найчастіше означає зводити неминучу боротьбу з міцно закоріненим упередженням, будьто ов ікона, коли беремо її як мистецький твір — є висловом деяких мистецьких норм і що джерел цих норм треба шукати лише в обсязі догматики, себто в обсягах, що виходять поза межі тлінного, а то й чуттевого нашого єства.

І дійсно: ікона апелює не так до переживань справжньої живої дійсности, земної — як до надій іншої дійсности, сподіваної. Справжньої земної необхідности чи потреби, повсякчасної конечности — кровно відчутої й баченої близини — в ікові переважно не знаходимо.

У великій мірі завинило тут те, що іконні традиції не виросли у нас на рідному ґрунті, а були до нас імпортовані взовні. Вони прийнялися одночасно з непорушними догмами християнського віронавчання та надовго залишилися речами побожної пошани.

Між іншим так було і на території старої московської держави. Московська чи новгородська ікона — все це повінь пречудових, самих у собі творів іконописного мистецтва, але все таки є це перемога чужої традиції, десь добре обдуманої й переведеної, хоч деякі національні особливости мистців-репродукторів мусіли тут проявитись. Всеж обличчя святих на іконах не є московські обличчя, пейзаж ікон також не московський пейзаж; лиш час від часу денеде архітектурні мотиви дозволяють вводити якісь місцеві мотиви.

Зі свідомістю цього всього я пішов до нашого Національного Музею, щоби більше й глибше познайомитися зі збіркою галицьких ікон.

І я знайшов непорушну стіну іконописної традиції.

Те, чого чомусь не могли зробити московські іконописці — зробили українські. Для майстра москаля традиційно-византійське, зовсім чуже обличчя було табу — і це обличчя у великій мірі утрималося навіть тоді, коли до іконописі почали вдиратися західні впливи.

На стародавніх галицьких іконах я знайшов живі типи, безсумнівно наші українські обличчя, які кожний з нас зустрічає щоденно, та які багато з нас бачать у дзеркалі. І це наближує нашу ікону до повсякденности, робить її *життевою*.

Якаж цьому причина? Незручність майстра, що не справився з вибагливою закономірністю зразків? О, ні.

Тут, у нас — ми знаходимо таке саме явище, як, хоча би в Турфанських фресках (етнографічний музей у Берліні). На них виразно видно *як* рука мистця-монгола перетворювала накинений на стіну контур. А той контур був виконаний відповідно до гелленських зразків, який занесли до китайського Туркестану, який самозрозуміло, був тут кровно чужий.

Майстер-монгол апольонівські обличчя певною рукою обертав в монгольські. Його рукою водило чуття значно сильніше від хисту. Це чуття, було чуттям раси.

Оцей то голос раси чую я в близькій мені українській іконі. Оце поборення, подужання традиції є для мене свідоцтвом певности, зосереджених расових особливостей українського народу. Потрібна правдива, владна любов до своєї раси, аби надщербити, побороти те, що в більшости випадків було отим „табу“. У Московщині цього не трапилося або через байдужість, або й через те, що там расові ознаки не скристалізувалися.

Василь Масютин.

Із судової салі.

За намаганий напад на поліційну станицю в Угнові.

Як нашим читачам уже відомо, в середу 1. травня ц. р. почалася перед львівським судом присяглих розправа проти шістьох молодих хлопців.

На лаві підсудних сидять:

1) *Тарас Онишкевич*, 21-літній селянин з Угнова, гр.-кат., скінчив 7 кляс нар. школи.

2) *Іван Ментух*, 27-літній селянин з Карова, гр.-кат., 4. кл. нар. школи.

3) *Василь Решетило*, 26-літній селянин з Угнова, гр.-кат., 3 кл. нар. школи.

4) *Василь Козловський*, 26-літній селянин і швець в Угнові, гр.-кат., 3 кл. нар. школи.

5) *Григорій Мазур*, 23-літній тартаковий робітник з Карова, гр.-кат., 6. кл. нар. школи і

6) *Іван Шустикевич*, 24-літній безробітний з Угнова, гр.-кат., 3 кл. нар. школи.

Всіх підсудних притягнув прокуратор до відповідальности за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з. (приналежність до ОУН у 1934. р.). Крім того перших пятьох підсудних прокуратор притягнув до відповідальности за намаганий напад у ночі з 13. на 14. липня 1934. р. на станицю поліції в Угнові з наміром захопити кріси і зброю, себто за провини зі статтей 23. і 259. к. з. (присвоєння чужого майна).

Підс. І. Шустикевича обвинувачує прокуратор за те, що в днях 11. і 12. липня 1934. р. знав про плян Т. Онишкевича нападу на станицю поліції в Угнові, прислав йому відповідних людей, себто чинно допоміг йому виконати задуманий проступок і тим допустився провини зі статтей 27. і 259 к. з.

Підс. Т. Онишкевича обвинувачує прокуратор ще й за те, що в днях 12. і 13. липня м. р. передав підс. Іванові Ментухові і Демкові Іванникові з Карова (який дотепер скривається перед поліцією) запальні матеріяли, щоб вони підпалили жидівські доми в Угнові, себто за провини зі статтей 26. і 215. § 1. к. з. (прилюдна небезпека). Крім того підс. Т. Онишкевич — каже акт обвинувачення — приказав підс. І. Ментухові і Д. Іванникові поперетинати телефонічні дроти, які ведуть до станиці поліції в Угнові, себто за провини зі статтей 26. і 223. к. з. (нарушення уладжень публичної ужиточности).

І вкінці підс. І. Ментуха притягнув прокуратор до відповідальности за намаганий підпал будинку станиці поліції в Угнові в ночі з 13. на 14. липня 1934. р., себто за провину зі статтей 23. і 215. § 1. к. з.

ОБОСНОВАННЯ АКТУ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Дня 13. липня 1934. р. до станиці поліції в Угнові надійшов анонімний лист з осторогою, що тієї ночі невідомі люди нападуть на станицю поліції в Угнові, підпалять містечко Угнів і поперетинають телефонічні дроти на просторі Угнова та околиці.

Повідомлена телефонічно повітова команда поліції в Раві Руській про цю осторогу, вислала до Угнова агента Йосифа Духоня, щоб він перешкодив виконати пляновані акти саботажу. Агент Духонь примістив поліціянта Юліяна Кушпіта в будинку поліції, двом поліціянтам, Янові Чайковському і Францові Цясносі приказав скинути поліційні однострої і перебраним виконувати службу перед будинком поліції. Сам Духонь з двома іншими пішов до містечка.

Коло год. 10.45 вночі поліціянти Чайковський і Цяхноха побачили якогось мужчину, який підходив до будинку поліції. Пол. Чайковський освітив електричною ліхтаркою і з віддалення 7—8 кроків пізнав — каже акт обвинувачення — підс. Гр. Мазура, який почав утікати і скрився у збіжжі.

Незадовго оба перебрані поліціянти запримітили гурток людей, який підходив до брами судового будинку, де приміщена станиця поліції і поштовий уряд. Коли поліціянти підійшли до цієї групи і хотіли освітити її ліхтаркою, учасники почали утікати, відстрілюючись одночасно з револьверів. Незабаром оба поліціянти почули, що поперетинані телефонічні дроти недалеко станиці поліції попадали на землю. За хвилину на подвіря будинку станиці вбіг невідомий мужчина, якого оба поліціянти схопили. Був це — каже акт обвинувачення — підс. І. Ментух.

Уже після арештування І. Ментуха трьох мужчин намагалося ще раз напасти на станицю поліції. Пол. Цяснoха освітив ліхтаркою і між тими трьома мужчинами пізнав Демка Іванника з Карова, а в нього за поясом ножиці до перетинання дротів. Знову дійшло до стріляниии між поліціянтами і напасниками, які втікли. Втікачі покинули на дорозі недалеко станиці поліції якусь запальну речовину, яка загорілась.

Підс. І. Ментух негайно після арештування запевняв, що бензину купив до чищеня убрання, коло будинку станиці поліції опинився припадково. Пізніше признався до нападу — каже акт обвинувачення — і виявив своїх спільників. На основі його зізнань арештувала поліція підс. Т. Онишкевича і В. Решетила, опісля й інших підсудних.

Акт обвинувачення каже, що підс. Т. Онишкевич дав почин до цілої тої акції і проводив нею. Дня 12. липня 1934. р. коло год. 5. попол. відбулись сходини над рікою Солокією, де він обговорив плян нападу на станицю поліції і т. д. та порозділював ролі підсудним. Акт обвинувачення каже, що всі підсудні признались до закинених їм злочинів.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

На розправі в середу 1. травня ц. р. підсудні заперечили свою вину, приналежність до ОУН плянований напад на станицю поліції і підпал містечка та відкликали свої поліційні зізнання кажучи, що їх склали під примусом і побоями.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

У четвер 2. травня ц. р. зізнавали свідки: *Юліян Прайснер*, комендант поліції з Угнова, *Йосиф Духонь*, агент з Рави Руської, *Станислав Шозда* аспірант поліції зі Львова та інші поліціянти й поліційні агенти, які в цілости піддержували акт обвинувачення.

ПРИСЯЖНИЙ СУДДЯ ЖИД СКЛАВ ПРИСЯГУ НА ХРЕСТ.

У четвер передполуднем трибунал по нараді рішив звільнити д-ра *Максиміліяна Фінґера* від виконування обовязків судді присяглого тому, що цей суддя склав присягу враз з іншими присяглими суддями на хрест, хоча сам є жидом. На його місце покликали запасного присяглого суддю.

*

Розправою проводить суддя *Двожак*, обвинувачує прок. *Ольберек*. Підсудних боронять адв. *д-р Ст. Шухевич, д-р В. Старосольський, д-р К. Паньківський, д-р О. Павенцький і д-р Вінцкер* — всі три останні боронять з уряду.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ ЛЕТУНСЬКОЇ СИЛИ ВЕЛ. БРИТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. Пляни реорґанізації летунських сил представлений міністром летунства рада міністрів у засаді затвердила.

Данціґський ґульден буде рівнятись польському золотому.

ДАНЦІҐ, 2. 5. ПАТ. Вартість данціґського ґульдена обнизили на 42.37 прц., себто курс ґульдена рівнатись ме курсові польського золотого. Вартість одного кільограма чистого золота означено на 5.424.44 ґульденів. Після девалюації ґульдена курси чужих валют будуть так виглядати: 100 ґульденів буде рівнатися 100 зол., 100 німецьких марок 212.345 ґульденів, 100 швайцарських франків — 172 ґульденів, 100 голяндських ґульденів — 358.31 ґульд.

Данціґський сенат рішив видати такі розпорядки у звязку з девалюацією ґульдена: 1) до монетарного закону; 2) до закону про емісійний банк; 3) призначити комісаря для контролі цін, яким став президент сойму д-р Внук; 4) про ведення дрібних підприємств; 5) і скасування обмежень супроти німецької реєстрової марки.

Нині пополудні відбудеться засідання данціґського сойму, на якім през. Ґрайзер складе заяву у справі девалюації ґульдена. Кас ощадности і банків не замкнуть. Данціґський банк підвищив дисконтову стопу з 4 на 6 прц., льомбардову з 5 на 7 прц.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ НА ПЯТНИЦЮ 3. ТРАВНЯ 1935.

Великий Театр:

Вистава двократно: в год. 3.30 та в год. 7.30 безсмертна комедія Фредра „Пімста" в зовсім новій інсценізації.

Театр Ріжнородностей — год. 7.30.

„Теорія Айнштайна" А. Цвойдзінського, капітальна комедія, яка тішиться неустанним успіхом.

Злучені Держави не трівожаться розбудовою німецької фльоти.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. Райтер повідомляє з Вашингтону: На основі вісток з міродатних джерел, державний секретер Свансон заявив журналістам, що нема причини побоюватись витвореного положення після рішення Німеччини розбудувати підводні човни.

Пізд...ії [illegible] ією британського уряду

Остерігають Німеччину.

ПАРИЖ, 2. 5. ПАТ. „Евр" повідомляє, що британський кабінет рішився уступити в перших днях червня. Мін. Саймон і Льондондері не ввійдуть до нового кабінету. Мін. Льондондері закидають, що гостро не зареагував на повітряні зброєння Німеччини і довів до того, що летунство В. Британії буде менше від летунства Німеччини. „Еко де Парі" додає, що премієром нового уряду буде теперішній віцепремієр Болдуін.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що німецький генеральний штаб не бажає розмов з В. Британією, бо хоче зберігти в тайні приготування німецької фльоти.

Райтер здогадується, що підчас нинішньої дискусії у палаті громад над закордонною політикою прем. Мекдональд складе заяву про збільшення британських летунських сил. Потвердить теж заяву віцепремієра Болдуіна з 28. листопада 1934. р., що В. Британія ніколи не згодиться на те, щоб Німеччина перевищала її летунством. Скажуть про призначення додаткових кредитів 5 мільйонів фунтів на розбудову летунства. Бюджет передбачує на летунство 20,995.007 фунтів.

Преса пише, що на засіданні палати громад прем. Мекдональд перестереже Німеччину перед дальшими зброєннями. Одночасно заявить, що уряд буде домагатись нових кредитів на прискорену розбудову військового летунства В. Британії. Подробиці цієї розбудови затвердила уже рада міністрів. На засіданні міністрів домагались щоб уряд зясував своє становище у справі зброєнь.

Авас повідомляє, що британський уряд намагатиме, щоб морські переговори з Німеччиною відбулися в другій половині травня. Якщо після цих нарад положення не змінилось би, В. Британія буде могти скористати з постанов льондонського морського трактату і розбудує свою фльоту.

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелегантніший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 2—5

— **Весняний Дансінг** для своїх членів і запрошених гостей улаштовує Карпатський Лещетарський Клюб в суботу 4. травня в салях „Р. Касини", Рутовського 22, II. пов. Початок в год. 21. 1509 1—2

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів вул. Капітульна 3, I. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Першорядне фризієрське і косметичне заведення** для Пань і Панів **Т. Кутковського,** Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 . 4-?

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 1505 1—3

— **З музичного життя.** Заходом Музичного Товариства ім. Лисенка відбудеться 7. ц. м. у великій салі Товариства перший концерт молодењкої піяністки **Марти Кравців,** абсольвентки Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові (кляса проф. Г. Левицької). 1508

— **Гр.-кат. Великдень і львівське радіо.** Ми вже писали про те, що управа львівського радія з нагоди цьогорічних Великодних Свят греко-кат. обряду цілковито збойкотувала бажання й потреби своїх українських абонентів, які всеж таки в попередніх роках мали нагоду почути передачу наших чудових псальмів у Велику Пятницю та торжественну Службу Божу у перший день Свят. В цьому році управа радія не згодилася ні на передачу псальмів з церкви св. Юра у Пятницю, ні на Великодну Службу Божу в неділю з Успенської церкви. Передала тільки великодушно кілька українських плит передполуднем — і на цьому кінець. Правда, керманич львівського радія годився остаточно передати Службу Божу з Успенської церкви в понеділок, але з уваги на все вище сказане від цього відмовився парох тої церкви о. кан. Д. Лопатинський, що приготовив був усе, як щороку, під передачу Сл. Божої в неділю.

— **Ольга з Базилевичів Кміцикевич і д-р Володимир Залозецькі** складають 100 зол. на Українську Захоронку у Львові замість повідомлень про своє вінчання, яке відбулося дня 30. квітня 1935 р. в Княжолуці.

— **Пригадка.** Пригадуємо, що Заг. Збір Тов. „Народня Лічниця" відбудеться в суботу, 4. ц. м. в год. 6. вечір у власній домівці П. Скарги 4. — Управа. 1501

— **„Червону крашанку"** для дітей влаштовує львівська філія Союзу Українок Емігранток у неділю 5. ц. м. в салі „Уль" (вул. Осолінських 10). У програмі вистава „Сирітка", деклямації, співи та вільні діточ забави. Початок точно в 5-ій год. попол. Гостям раді!

— **З нагоди вистави „Посол до Бога".** З огляду на обіцяну присутність Їх Ексцеленції Митрополита Кир Андрея на виставі „Посол до Бога", яка відбудеться у Великому Міському Театрі дня 6. травня, просимо всіх точно прибути до театру.

— **Передача Гоголівської вистави** до публичного вжитку відбудеться в Національному Музею (Мохнацького 42) в суботу 4. травня в год. 17-ій. Директор Музею дасть відчит про українську тематику творчости Гоголя. В неділю 5. травня будуть пояснення виставленого між 11—13 год. Вступ звичайний.

— **Справа площі під будову церкви на Замарстинові,** що тягнеться ще від 1928 року (про неї писало „Діло" вже нераз!), найшлася по ріжних перипетіях на нарадах фінансової комісії львівського магістрату в середу 1. ц. м. Реферував справу д-р Рукер, якого внесок прямував до того, щоб визначену на церкву парцелю оглянули наперед інжинери і видали осуд, чи вона припадком не є торфовищем. Спротивився цьому лавник през. В. Децикевич, який представив усю історію з тою площею під церкву на Замарстинові і домагався остаточного призначення її на церкву. Після цього д-р Рукер змодифікував свій внесок у цьому напрямі, щоби справу тої площі відіслати з поворотом до ради міста. Внесення це очевидно перейшло, а голосував за ним також священик, римо-кат. парох Сигнівки Жак, що таким робом заявився теж проти признання площі під будову церкви.

— **Зменшення числа кандидатів на матуристів.** Загальні статистичні числа виказують, що ц. р. значно зменшилася скількість кандидатів на матуристів у всій Польщі. Взагалі скількість учеників осьмих кляс значно зменшилася наслідком незавидного господарського положення.

— **Примусова управа з перешкодами.** У видавництві „Курера Львовского" увів львівський суд примусову управу, встановляючи управителем адвоката Блажейовського. Коли з доручення суду коморник Кляренбах увів д-ра Блажейовського в урядування, видавець часопису м-р Домінік Мацейко кинувся на нього і не допустив до обняття обовязків. Тоді в домівці видавництва явився віцепрокуратор Еплер і перевівши слідство, велів арештувати Мацейка. А що Мацейко тимчасом утік, оголошено за ним стежні листи. На другий день видавець Мацейко, що є клієнтом адвоката д-ра Пероцького, зголосився сам у прокуратурі, де його арештовано.

— **Який буде травень?** Коли вірити метеорольогам, погода в травні буде перманентною непогодою, полученою з дощами, градом а то й снігами. В день холодно, в ночі приморозки, мало коли тепліше — оце цьогорічна травнева погода. Щойно під кінець місяця має потепліти. Дай Боже, щоби метеорольоги помилилися!

— **Зїзд абсольвентів торговельної школи.** Минуло 23 роки, як перші кадри абсольвентів одинокої української торговельної школи Т-ва „Просвіта" у Львові пішли у світ, щоби стати піонірами господарського відродження народу. І справді значну частину наших господарських осягів завдячуємо цій торговельній школі, що рікрічно збільшує число теоретично і практично вишколених торговельних працівників. Багато з них займає відповідальні становища, інші ведуть свої підприємства, причиняючись до розвою рідного промислу, але чимало з них головно з останніх річників сидить без заняття. Щоб унормувати ті відносини, взаїмно порадитися й обміркувати плян праці на будуче, гурт абсольвентів рішив скликати в червні ц. р. загальний зїзд усіх абсольвентів торговельної школи. На нараді 26. квітня ц. р. вибрано комітет, що має перевести це діло. Всі абсольвенти повинні негайно зголосити свою участь на адресу: Торговельна школа, вул. Хшановского 9 у Львові (зїзд). Речинець зїзду, місце і програма будуть оголошені пізніше.

— **Сніг 2. травня у Львові.** Вранці 2. травня львовяни, що від тижня чекали з дня на день постійної, теплої весни, мусіли вдягнути наново осінні плащі на вид малих сніжинок. Прийшла нова хвиля холоду, що мало нагадує травневі дні. Офіціяльний комунікат Пол. Інституту Метеорольогічного повідомляє, що цей холод тимчасовий, тому що холодне повітря переходить з Японії. На 3. травня віщує цей комунікат тепло. Коли наш часопис вийде з друку читачі зможуть перевірити правдивість цієї звістки. — 1-го впали сніги в ріжних містах Польщі. У Варшаві вулиці засипані снігом, який доходить до двацятькількох цм. висоти. Снігові плуги мусіли згортати сніг, щоб трамваї могли їздити. В Закопаному мороз доходить до 12 ст., у Катовицях 4 степені, в Лодзі 3 степені. Цікаво зазначити, що від 19. до 22. квітня у Полтаві та Харкові ввесь час падав сніг.

— **Загроза для овочевих садів.** Ніч з 1. на 2. травня наслідком приморозку затрівожила садівників у Сх. Галичині, бо термометер вказував температуру нижче зера. В городах і садах позабезпечували ті дерева й кущі, яких цвіття приморозки можуть знищити. Обнизилася навіть температура в південній частині Сх. Галичини, де звичайно температура є вища.

— **Води опадають.** У ріках у станиславівському воєвідстві останніми днями води всюди опадають. Лише на Дністрі нижче Нижнева стан води ще високий.

— **Шкільні ферії триватимуть півтретя місяця.** В доповненні вістки про закінчення шкільного року в дні 15. червня повідомляють з Варшави, що шкільні ферії триватимуть до 3. вересня. Отже цьогорічні шкільні ферії будуть тревати 2 і пів місяця. Це рішення стоїть у звязку з поворотом до давної системи шкільних ферій. На другий рік шкільні ферії зачнуться 21. червня. Одночасно різдвяні ферії будуть скорочені до двох тижнів. Дволітна проба зі зміненим поділом шкільного року зустрілася з протестом громадянства і вчительства.

— **Смерть пастора з великої війни.** У Шотляндії помер відомий пастор Адамс, який на Різдво 1914 р. підчас боїв на англійсько-німецькім фронті зробив самостійну спробу перемиря. Як полковий священик відвідав він у першому ряді окопів шотляндський полк. Увесь простір до німецьких окопів закривали трупи вбитих і ранених. Пастор не надумуючись оління угору

руки, вийшов на вал і у відповідь на німецькі вистріли голосно заспівав різдвяну пісню. Тоді з німецького боку вийшов нім. офіцир і казав припинити стрілянину. Перемиря, підчас якого з обох сторін забирали трупи, що лежали горами на землі, тривало годину. Було це перше і єдине неофіціяльне перемиря на цьому фронті за ввесь час боїв.

— **Жахлива автобусова катастрофа в Румунії.** Як повідомляють з Букарешту, в Тімошорі автобус, що віз 18 пасажирів, упав з розмоклої шоси в пропасть і розбився. Пятеро осіб згинуло на місці, інші тяжко потовклися. Шофер, що вийшов з катастрофи живим, збожеволів.

— **Масові вінчання в Римі.** Пропаганда італійського уряду за побільшення населення має щораз більші успіхи. Протягом одного тільки дня в Римі звінчалося 2.300 молодих пар. На заснування подружого гнізда молодята на випадок потреби дістають премії в сумі 500 лірів.

— **Творяться підморські гори.** Показалося, що причиною землетрусу на Формозі було пересування величезних підморських масивів біля цього острова. Геол. будова цілого району Формози є така, що там відбуваються тектонічні процеси творення підморських гір. Тому можна надіятись повторення землетрусу. За дотеперішніми підрахунками підчас останнього землетрусу на Формозі втратило життя 3.185 осіб, ранених є 10.630. Поверх 15 тисяч домів завалилось, двацять кілька тисяч є ушкоджених.

— **Монополь торговлі худобою в Чехословаччині.** Чехословацька рада міністрів рішила ввести в Чехословаччині монополь на привіз і вивіз худоби. Щоби запобігти спекуляціям та управильнити імпорт і експорт худоби, мяса і товщів, покликано до життя окреме товариство торговлі худобою, з осідком у Празі. Воно буде переводити калькуляції цін і забезпечувати населення мясом, репрезентуючи інтереси чехословацьких господарських організацій.

— **Країна стариків.** Як повідомляє совітська преса, в селі Ґаґі в Абхазії живе старик Тлабчан, що скінчив на днях 132 рік життя. Він має 90 потомків, із них багато в поважному віці. Ум його залишився досі без закиду. Цікаве, що в тих околицях, т. зн. у Ґрузії та на Кавказі живе багато довголітних стариків.

— **Лікар і пацієнт умирають одночасно.** Траґічний випадок склався в мадярській місцевости Везарен. До хорого, що зазнав серцевого удару, покликано 73-літного лікаря д-ра Розенберга. Коли лікар прийшов до пацієнта і мав зробити йому інекцію, в тій самій хвилині упав на землю, пораженний апоплексією. За кілька хвилин умер теж пацієнт від другого серцевого удару.

— **Ріжні вістки.** На французькому летовищі підчас акробатичних пописів упав літак, причому один летун урятувався при допомозі легкопаду, другий вбився. — Папа Пій XI приготовляє реформу конкляве, щоб при виборі нового папи брали участь не тільки кардинали, але й епископи, що не мають кардинальської шапки; для нарад конкляве вибудують новий будинок. — Німецький міністер внутр. справ Фрік заявив в однім інтервю, що на майбутнє ніодин неарієць не зможе стати нім. громадянином. — У Берліні арештували 3-х пасторів конфесіональної церкви за те, що порозумівались з католиками, щоб спільно боротись проти новопоганської урядової церкви. — Австрійський князь Штаремберг став пільотом на лінії Відень-Ґрац у пасажирському літаку. — На острові Джерсі найшли скарб великої історичної ваги з монетами з IV ст. перед Хр. — У Відні заборонили нім. фільму „Боеві дні 1919" за її расистську тенденцію. — У Фльоренції зїхались на міжнародній конгрес музичні критики.

— **50 днів голодівки.** Лікарі Казаковського Інституту впевняють, що один совітський громадянин побив рекорд голодівки. Його взяли для дослідів. Перші 4 дні він нічого не їв і не пив, пізніше пив щоденно три склянки води. Спочатку не міг спати, пізніше спав дуже добре, але бачив у сні ввесь час стіл з харчами. Стратив він 26.5 проц. своєї ваги. Досі найбільше тратили ті, що голодували 23.5 проц. Витримав 50 днів і поволі вернувся до повного здоровля, не відчуваючи ніякої шкоди для організму.

— **Готові доми.** Якийсь швед Джерґольм винайшов спосіб, як будувати готові доми за 2—3 години. Має він на складі долівку, стіни та стелю в окремих кусках, які можна прикріплювати окремими стягілями без цвяхів. Кожний кусень тримається в окремій рямі, щоб не викривився. Покупець замовляє собі дім такий завбільшки як сам хоче і фабрика постачає йому складовину. Кожний сам може його зложити на бажаному місці за одну годину. Доми мають величезний успіх.

Дивогляди.

АМАТОРИ ЧАЮ.

Американська статистика стверджує, що найбільше чаю зуживають англійці. До цієї звістки „Менчестер Гардіян" додає деякі подробиці з життя славних англійських людей, що запивались чаєм приблизно так, як дехто у нас запивається всю ніч пивом. Славний англійський критик XIX-го віку Віліям Газліт уживав щодня одну четвертину фунта найкращого чаю Сушонг, якого ціна за фунт була тоді 32 зол. Другий славний письменник д-р Самуель Джонсон випив одним присідом 20 склянок чаю. Шотляндський поет Роберт Бернс теж пив чай пристрасно. Найцікавіше те, що славний економіст Віліям Кобет, який пером воював проти чаю і називав його шкідником і причиною всяких терпінь, сам щодня випивав з насолодою багато цього напитку.

КОЛИ НЕМА КАТА.

На острові Гернезей засудили на смерть служницю Єлисавету де ля Мар, що вбила свого 70-літнього хозяїна. Від 100 літ не засудили там нікого на смерть і офіціяльного каса там нема. Закон каже, що його обовязки повинен виконувати начальник поліції. Начальник поліції заявив, що воліє зректись свого уряду, як виконати присуд.

ПОТВОРА З ЛЬОЧ НЕС.

Трьох англійських туристів упевняє, що бачило славну морську потвору, яка від довгого часу скривається у Темзі. Англійська преса не знає, як до цієї звістки поставитись: чи вірити, що такий дивогляд живе, чи брати це на рахунок багатої людської уяви.

—o—

З кіна.

Кіно „Паляс": „ПРОДАНИЙ ГОЛОС". Є люди, які не ходять на фільми з Йосифом Шмідом, так дуже вражає їх його погане обличча і вся карликувата постать. Але безумовно є багато більше людей у світі, для яких фірма Йосифа Шміда є запорукою, що переживуть хвилини справжньої насолоди: природа справді закепкувала собі з тої одиниці, даючи їй погану стать і лице та наче в заміну даровуючи — чудовий голос! Тому й усі фільми з Й. Шмідом, одним із найбільших сучасних тенорів, вартісні передусім як концерт. Фабули всіх тих фільм більш-менше подібні: Кажуть свому героеві довгий час даремне побиватися за посадою в опері чи фільмі, аж поки якийсь директор чи імпресаріо випадково не відкриє скарбу у горлі того незамітного карлика. Цим разом сценарій досить жвавий і цікавий та відхилює рубець справжніх закулісових махінацій у фільмових фабриках. Прихильники „геппі-енду" можуть бути подвійно вдоволені, бо герой святкує подвійний тріюмф: слави і любови. Фільма у німецькій мові.

Кіно „Коперник": „БАЛЬ У САВОЮ". Ця фільма — це черговий пир для аматорів легкої віденської музики, безтурботного віденського гумору, віденської сценічної культури і першорядних віденських артистів. „Баль у Савою" це клясична віденська оперета, яку фільма удосконалює, не потрібуючи рахуватися з обмеженням сценічного простору та технічних можливостей театральної сцени. Слава віденської оперети полягає не тільки на музичній сторінці (на першому місці: арії!), але й на тексті (лібретті), який робить оперету справді радше веселою комедією зі співами і танцями! Джіта Альпар — популярна віденська оперетова зоря з прегарним голосом, Ганс Ярай — вимріяний амант, красунь і культурний артист (ці прикмети рідко йдуть у парі!). Фільма справді гарна та суперничить з такими фільмами, як „Чібі", „Вероніка" і і. Фільма йде в німецькій мові.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЧЕРВОНИЙ СУЛТАН".

Це фільма з останніх тижнів панування останнього турецького монарха Абдуль Гаміда. Фільма історична, зі збереженням тогочасної царгородської обстанови і тогочасних одягів та виведенням кількох історичних осіб, які згинули чи то в часі кривавої розправи з молодотурецьким рухом чи підчас молодотурецької революції. Зрештою — любовна інтрига й побічні фігури — дочеплені автором сценарія. Фільма цікава головно завдяки фасцинуючій грі одного з найчільніших німецьких трагіків Фріца Кортнера. Фільма англійської продукції, тому йде в англійській мові.

КІНО ХИМЕРА: „РОЗСМІЯНІ ОЧІ".

Це типічна лірично-ідилічна фільма зі справді подиву гідною маленькою Ширлей Темпл, мабуть наймолодшою у світі фільмовою зіркою. Кількалітня Ширлей має вже таку свою славу, що фільми, фірмовані її іменем, не потребують іншої реклями. В даному випадку маємо ще кілька дуже ефектовних знимок їзди аеропляном підчас бурі та рятування себе легкопадом. Фільма годиться передовсім для дітей, але вона така погідна, гра артистів така знаменита, що кожний глядить на неї з приємністю.

Відозви й комунікати.

Поклик до бувших стипендисток „Українського Інституту для дівчат" у Перемишлі.

Минуло 50 літ, як істнує у нас Т-во „Український Інститут для дівчат" у Перемишлі. За ці довгі роки перебувало довший або коротший час в мурах Інституту багато учениць з народньої школи, учительської семинарії, ліцею, а пізніше гімназії.

Немало з них користувалось там зовсім безплатним удержанням, або поважною знижкою і цим дістали змогу покінчити школу та найти самостійний зарібок і можливість праці на освітньому, громадянському чи економічному полі. Багато з них, основавши власні сімї, найшли забезпечення свого буття, нераз серед доволі гарних матеріяльних та життевих відносин.

І ось прийшов час, що Виділ Українського Інституту для дівчат у Перемишлі уважає вказаним звернутись до всіх давніх інститутов, а передусім до тих, що самі користувались матеріяльною помічю в Інституті, із закликом прийти з помічю іншим бідним дівчатам, які бажають науки, але в теперішньому часі не можуть побороти фінансових труднощів.

Як раніш, дає Виділ і тепер найбіднішим дівчатам, передовсім сиротам, яких так багато, великі знижки і навіть повні звільнення від оплат. Та, на жаль, у теперішній скруті і серед жахливого зубожіння нашого народу Виділ не в силі відповісти усім потребам і сповнити всі прохання в справі знижки чи звільнення.

Тому виринула думка відкликатись до тих, які найкраще повинні відчути цього роду положення і мати на ці потреби найбільш чуле серце, себто до давніх інститутов, щоби своїми добровільними одноразовими більшими або піврічними добровільними жертвами допомогли Виділові утворити окремий фонд із жертв б. інститутов-стипендисток. Той фонд буде обернений на поміч для найбідніших дівчат, щоб уможливити їм приняття і побут в інституті, чого без такої помочі вони не моглиб мати через неспроможність буджету Т-ва Виділ має повну надію, що заклик цей, викликаний громадянською і народньою потребою, найде повне зрозуміння і що жертви б. інститутов-стипендисток дадуть Виділові змогу увести в життя цей фонд уже в найближчому шкільному році.

Виділ

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

26. квітня ц. р. упокоївся по коротких і тяжких терпіннях наслідком невдалої операції **Константин Ярослав Козак,** абсольвент львівської політехніки, напередодні останнього іспиту, проживши всього 30 літ. Покійний визначався небуденними прикметами ума і серця, незвичайною характерністю та трудячістю; одначе невблаганна смерть не дозволила йому збирати плоди невсипущої наукової праці та здійснити задушевні мрії і пляни. Лишив по собі серед товаришів і знайомих правдиво-щирий жаль, а в родині почуття невіджалуваної втрати і невтишимого болю і смутку. Похорони відбулися у Львові 28. квітня ц. р. в каплиці Анатомії на Янівський цвинтар. В. Й. П.! 1502

Дописи.

КАЛУШ.

Закінчення районових змагань аматорських гуртків і хорів. Змагання за першенство хорів і амат. гуртків при читальнях „Просвіти" вже скінчилися. І так 31. березня ц. р. відбулися змагання в районі Завадки, в яких взяли участь читальні з Верхні, Болохова, Мостищ і Завадки. Перше місце одержав хор чит. „Просвіти" у Завадці під дириґентурою п. М. Когута, а з аматорських гуртків читальня у Верхнім. Дня 7. квітня відбулися змагання в районі Небилова, де до змагань станули Камінь, Небилів і Ясень. Перше місце за хор одержала читальня в Камінь, а перше місце за амат. гурток читальня в Ясені. Змагання тих хорів і амат. гуртків, що одержали перші місця в районових змаганнях, за першенство у повіті, відбудуться 26. травня ц. р. в салі „Народ. Дому" в Калуші.

Шевченківське свято. Шевченківські роковини святкував Калуш в дні 14. квітня ц. р. концертом, улаштованим філією „Просвіти" з іншими товариствами. В програму входив хор „Калуського Бояна", сольоспіви п. Валентини Дубрівної і п. Михайла Петика, декламація п. І. Короля та промова-реферат м-ра В. Ничая. „Калуський Боян" під дириґентурою п. Ст. Бартка виступив із „Заповітом" Стеценка, „Думи мої" Воробкевича, „Калина" Лисенка, „Туман хвилями" Лисенка та кантатою „Радуйся ниво" Лисенка. Виступ хору назагал вдачний, хоч не у всіх точках вирівнаний. Добрими набутками на музичному полі є для Калуша п. Дубрівна (сопран) і п. Петик (баритон). Зокрема виступ п. Дубрівної в точках „Ой ми ще зійдемося" Лисенка, „Плавай плавай" Стеценка і „Не вернувся із походу" Лисенка був навіть для знавця правдивою душевною насолодою. Солістка виявила у повній мірі добрі вальори співачки з дуже добрим голосовим матеріялом, яким уміє володіти. П. Петик зібрав теж гучні оплески. Декламацію „Буває в неволі" виголосив з передуманою експресією п. І. Король. Вкінці промова-реферат м-ра Вол. Ничая представила Шевченка у відмінному світлі від звичайного пророка, якого звичайно на Шевченківських святах так бачиться. Свято зробило добре враження своєю підготовленістю навіть і по зробищах.

РАДЕХІВ.

Два Шевченківські свята у Радехові. 24. березня ц. р. звеличала дітвора школи „Р. Ш." в Радехові память Т. Шевченка. В програму свята входили: „Заповіт" Стеценка, віршована промова учениці VI. кл. Ірини Галамай. Пісні: „Реве та стогне", „Садок вишневий", „Ой пущу я кониченька", „Ой на горі", „Засяло сонце" — всі відспівав шкільний хор. Інсценізований реферат виголосила Ів. Саган уч. VI кл. Дітвора Р. Ш. деклямувала кілька поезій. Сольоспіви: „Веснянка", „Якби" виконала Ір. Галамай в супроводі фортепяну Ів. Саган. Всі точки були гарно й дбайливо виконані. Серед декляматорів вирізнилась Віра Панасюк уч. І. кл., яку з великим захопленням оплескувала численно зібрана публика. Хором проводив упр. школи Роман Чупкович. Цікавий і оригінальний був реферат переплітаний образами (живі особи на тлі спеціяльних декорацій): Тарас пасе ягнята, у дяка, в Енгельгарда, в Орській кріпости, в Петропавловській, вкінці могила, перед котрою діт. хор відспівав кантату „Прийшли ми нині батьку". Декорації малював проф. Купчинський. По відспіванню національного гимну, вдоволена і підбадьорена публика розійшлася до дому.

Дня 14. квітня ц. р. вшанувала Радехівщина память Т. Шевченка концертом. Після відспівання Заповіту злученими хорами Української Бесіди в Радехові і читальні „Просвіти" в Стоянові — виголосив о. Никита Павлосюк, парох з Полового промову на тему „Шевченко як маляр". Промовець змалював постать і величину Шевченка як маляря. Присутні вислухали цього справді цікавого реферату дуже уважно, тимбільше, що від першого до останнього речення о. Павлосюк, це теж в нас рідке, говорив гарною українською мовою. Дальшу точку програми виповнив хор читальні „Просвіти" в Стоянові, який під проводом В. Шевчука відспівав 3 пісні, а саме: Думи мої, Чого мені тяжко, Сонце заходить. Солісткою на концерті виступила п. С. Гаврищуківна зі Львова, яка відспівала Шевченка-Мусорґського: „Гопак", Шевченка-Січинського „І золотої, і дорогої" і як наддаток Лисенка: „І стрічечка до стрічечки". Гарний голос і добра інтерпретація пісень це ті прикмети, за які публика нагороджувала співачку рясними оплесками. Деклямації поезій Шевченка виконала дітвора „Рідної Школи", а саме І. Галамай, Яр. Купчинський, Чорний і найкраща декляматорка Вірочка Панасюк. Опісля мішаний хор Української Бесіди в Радехові під проводом д-ра Ярослава Селезінки відспівав три пісні, а саме: Шевченка-Колесси: „Якби мені черевики", Шевченка-Вахнянина: „Садок вишневий і Шевченка-Січинського: „Лічу в неволі", а свято закінчила музична інсценізація Шевченка-Біликовського: „Гамалія" в постановці проф. Купчинського. Фортепяновий супровід до сольових і хорових точок концерту виконували п. Ніна і Ірина Селезінки. Після відспівання національного гимну численно зібрані учасники свята з Радехова і повіту розходилися з прегарним враженням.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Підготовний курс до дівочої та хлопячої гімназії в Перемишлі уладжують кружки батьків при школі ім. М. Шашкевича і св. о. Николая. Початок курсу: 1. травня 1935. Оплата за науку по умові. Зголошення приймають і дають вказівки: управа школи ім. М. Шашкевича, вул. Смольки ч. 10 та управа школи ім. Братства св. о. Николая, вул. св. Івана ч. 42.

Два ювилеї. В цьому році минає 40-ліття української державної гімназії і 25-ліття школи ім. М. Шашкевича в Перемишлі. Обі школи внесли своєю довголітньою працею такі великі цінності до нашої національної культурної скарбниці, що громадянство не тільки з самого Перемишля й околиці, а із подальших сторін радо почулоб щось більше про ті небуденні підсумки зусиль та осягів. Ми зачуваємо, що в гімназії йде вже в напрямку підготування ювилею початкова праця, але нічого не чувати про підготову тої справи в школі ім. Шашкевича. Звертаємо увагу відповідним чинникам обох шкіл, а саме їх дирекціям, учительським зборам і кружкам батьків, а також бувшим вихованцям їх, щоб доложили усіх сил та належно улаштували ці свята-ювилеї. Бо така виховна нагода нашим школам трапляється не часто.

Я. ой.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Йосиф Застирець: ІЛЮСТРОВАНА, ПРАКТИЧНА НАУКА ПАСІЧНИЦТВА. Поступовий і популярний підручник закладання і ведення пасік, роблення вуликів, штучних роїв, варення медів, топлення воску, продажі меду і ін. Львів 1935, ст. 48. Накл. автора. Ціна 60 сот.

Микита Волокита: СЦЕНІЧНІ ЖАРТИ. Львів 1935 В-во „Русалка". Стор. 16, ф. 16°.

О. Полянський: ВЕЛИКДЕНЬ, сценічна картина з життя селян на 1 дію. Другий наклад. Львів 1935. В-во „Русалка". Стор. 24, ф. 8°.

О. Цюк: ЯКЕ ІХАЛО — ТАКЕ ЗДИБАЛО. Комедія на 2 дії. Другий наклад. Львів 1935. В-во „Русалка". Ст. 16, ф. 8°

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіта" ч. 5. Львів, травень 1935. Зміст: Іван Франко (дереворит О. Кульчицької). Анатоль Курдидик: Іванові Франкові (вірш). Богдан Романенчук: По Франкові дитячі роки у школі. Василь Пачовський: Мої спомини про Івана Франка. Десятиліття „Славянської Бібліотеки" у Празі. Іван Романюк: Маса і провід (з нагоди трицятьліття появи франкового „Мойсея"). Ювилей Чехословацької Хліборобської Академії. Богдан Ліщинський: Франко в музиці. Нетріпливий світильний газ. Іван Романюк Про „два роги на лобі" у Франковій поемі „Мойсей". Чуда сучасної медицини. Хведір Дудко: Чорне царство — Абісинія (6 обр., 1 мапа, 1 портр.). Іван Сітницький: Шляхом фізики старовинного світу (про Архімеда). Вияснили черту запліднювання в живородних ропозубів. Володимир Січинський: Христинопіль (3 образки). Г. Боблк: Морква. Василь Верниволя: Перший курс вищої народньої освіти в Чернівцях, спогад із нагоди 25-ліття (1 обр.). Як повстали кратери на місяці. Хр. Сімзіль: Про інків та їх культуру (7 обр.). Андрій Ластовецький: Що таке світло (1 обр.). Найбільша українська бібліотека на зах.-укр. землях. В. Дорошенко: Великий трудівник — 25-ліття смерти Бориса Грінченка (1 портр.). Б. Грінченко: Хлібороб (вірш). Професор Грушевський між Січовими Стрільцями в Києві 1. V. 1918 р. (1 обр.). Ярослав Пастернак: З надвірнянської старовини (2 обр.). О. Локшинський: Як сушать молоко, кров і яйця (1 обр.). А. Курдидик: Агасвер (1 обр.). Памятник Тарасові Шевченкові в Харкові (1 обр.). Михайло Дяченко: „Блуд" і „планета" в народніх віруваннях. Національний музей на Закарпатті. Дещо з життя буськів (чорногузів). Ті, що від нас відійшли: Василь Біднов (портр.). Бібліографія. Додаток: Павло Алепський: Подорож патріярха Макара (далі).

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ. Ч. 8—9 з 1. травня ц. р. Зміст: У Свято Воскресення (ред.); Під Великдень (Я. Скопляк); Міська споживча кооперація і приватники (З приводу краєвої наради міських кооператив); Непродумані кроки (з болячок рідного промислу); Світочні вистави в наших крамницях; Реклама — це конечність; Чи ми вже настільки зрілі (В. Несторович); Валютова непевність; Подбайте за нас (Омелян Ляшевич); За сильну банкову установу для купців і промисловців (І. О.); Економіка в нашій енцикльопедії — Загальний огляд і кілька критичних завважень (д-р І. Витанович); Занедбана ділянка; Наша торговля в минулому: Вистава в Бродах (до того ілюстрація, фрагмент з вистави); Апель, що не мине безслідно; Український Шпиталь у Львові (з прес. конф.); Черче; Умова з учнями; Дещо про товарознавство. Крім того багато ріжних вісток, податкових інформацій, організаційних вістей, фахових сміховинок і два фейлетони: Торговля у запор. козаків V—VIII (великий) та Свята, „свій до свого" і пані радникова (малий).

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь. Коломия, 1. травня 1935. Р. IV. ч. 9.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Львів, 27. квітня 1935. Р. X. Ч. 5.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Жовква, травень 1935. Р. XXXVIII. Ч. 5.

КООПЕРАТИВНА РОДИНА, виходить раз у місяць. Львів, квітень 1935. Р. II. Ч. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадника.

Городок:
4. V. „Бешкет у раю".
5. V „Катерина" в год. 3·30 попол.
„Серед Бурі" в год. 8·15 веч.

Підготовляють відому музичну комедію на 3 дії, яку виведе Н. Стадник „Роскішна дівчина".

З Городка Театр іде до Комарна та Миколаєва.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 3. V. год. 3·30 попол Вистава Т. Ш. Л. „Помста".

Пятниця, 3. V. год. 7·30 веч. Вистава Т. Ш. Л. „Помста".

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 3. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станевських, площа Бема.

Пятниця. 3. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і в год. 8·15 веч.

Субота, 4. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і в год 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „У неволі джунглїї", „Її ексцеленція прачка".

ГРАЖИНА: „Антко Поліцмайстер" (Ад. Димша).

КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас маєте наче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Історія гріху" (на осн. Жеромського), „Новий пол".

МУЗА: „Мальована заслона" з Гретою Ґарбо.

ПАКС: „Син джунґлів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Їх ночі."

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє). „Остання парубоцька ніч".

СОНЦЕ: „На поворищі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуса дявола" (Хозе Мохіка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УТІХА: „Сини пустині" (Фліп і Фляп), ревія „Весняні іграшкр".

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 3. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·25 Суч. швайц. форт. музика, 20·00 „Донна Діяна" ком. опера Жезнічека, 22·10 Легка віден. музика, **Мор. Острава** (269,5) 17·55 Спів, **Прага** (470,2) 10·45 Весна в муз. та сп., 15·55 Дутий квінтет, **Париж** (1648) 20·00 Вечір оп. музики, 21·15 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Люблянa** (569,3) 22·00 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 17·00 Розр. концерт, 23·00 Кам. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·15 Концерт в честь комп. Жезнічека, **Кельн** (455,9) 13·00 Популярна музика, 16·00, 19·00 Хор, орх., **Ляйпціґ** (382,2) 18·50 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 21·10 Солісти, **Будапешт** (550,5) 17·45 Спів, 21·45 Форт. ресіталь, **Міляно** (221,1) 11·30 Легка музика, 13·25 Тріо, 21·00 Хор, 22·00 Скрипка, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Концерт.

Субота, 4. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 22·10 Концерт, 15·20 Хор, 17·55 Спів, 19·45 Вес. авд., **Братислава** (298,8) 17·20 Словацькі дуети, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 17·20 Спів, 20·00 Кобзар зі Стракониць, муз. вок. авд. Крічки, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 16·00 Вес. попол., 20·25 „Леґенда про сліпу Іоляиту" лір. оп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 18·45 Орг. твори Гендля, **Ляйпціґ** (382,2) 20·10 „Трійка гільтаїв" ком. зі співами Нестроя, **Мінхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 15·15 Форт. ресіталь, 18·50 Камер. музика, **Бреслав** (315,8) 12·00 Легкий концерт, 18·20 Форт. ресіталь, 19·15 Пісні про весну Шумана, Бравса, Вольфа (Бартерман, баритон), **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 19·25 Циг. музика, 22·20 Віденський вечір (симф. концерт), **Міляно** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 22·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 3. травня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·00 Богослуження, твори Монюшка з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Театр. огляд, Сільва рерум, 12·15, 13·15 Муз. вок. поранок; у перерві ок. 13 год. „Поворот посла" Немцевича, 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Весняні клопоти пасічника, 16·00 Стартуємо, 16·25 Концерт хору й камер. орх., 16·40 Рецитації поезій „Забутий Ель", 17·05 У весняному настрої — концерт секстету, 17·35 Для дітей: Нар. пісні (діточий хор), 17·50 Польська традиція в ділянці справ праці, 18·05 Концерт капелі, 18·45 Боротьба за конституцію в Польщі, 19·08, 19·33 Твори на віольончелю в супр. форт., 20·00 Рециталь Еви Бандровської-Турської з гр. пл., 20·30 Гальо тут поперечниця, трансм. з вулиці, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Хай живе 3 травень — словно-муз. авд., 21·40, 21·55 Спорт. вістки, 22·00 Реклям. концерт, 22·10 Легка муз. в вик. орх., 23·05 Танк. музика з гр. пл.

Субота, 4. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Муз. з гр. пл. — симфонія, спів, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт: Носковський: Смичк. квартет оп. 9, 13·30 Джез. музика з гр. пл., 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Приємна муз. з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Музика з гр. пл., 14·55 Подільські нар. пісні в опр. проф. Козетульського, в вик. хору учнів консерваторії муз. т-ва у Львові, 15·30 Рецитація прози, 15·45 Концерт орхестри, форт., 16·30 Техн. скринька, 16·45 Сп. ресіталь Тромпчинської з Познаня в супроводі фортепіяну, 17·50 Канґур — природ. гутірка, 18·00 Театр Уяви: авд. для дітей „Про химерну королівну та спритного шевчика" Б. Герца, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільва рерум, культ. і мист. життя, 18·45 Сальон. муз. з гр. пл., 19·15 Ферд. Бостель — Людина й історик, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Скр. ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Переговори пісеньок — легка муз. авд., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт творів Гречанінова в вик. симф. орх., 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Письменник у літературі, 22·30 На вес. львівській хвилі, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінґи 25·30—25·60, австр. шілінґи 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·00—33·50, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·08—9·15, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 43·00—45·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця вдержана, на молоко і сметану сильна.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Всім тим, а впершій мірі Вп. П. д-рові Федякові Степанові, що опікувалися мною підчас мого побуту в тюрмі у Львові, Дрогобичі і Плоцьку складаю якнайщирішу подяку. **Баран Михайло**, політ. вязень.

Подяка. Кружок Р. Ш. Г. Барвінок у Львові складає отсим щиру подяку усім ВП. Виконавцям, що своїм виступом дня 14. квітня 1935 р. у салі Театру Ріжнородностей причинилися до уладження **Свята Весни**, а саме: Вп. П. проф. Байловій, Барвінській, Ґурґуловій, Зарицькій, Л. Деркачівній, др. Кудриковій, Пшеничковій, Щуратовій і проф. Федаківній. 1514

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.